

Asian käsittelyn viivästyminen ja tiedusteluihin vastaaminen valtioneuvoston kansliassa

KANTELU

Kantelija arvostelee oikeuskanslerille 3.6.2020 osoittamassaan kantelussa valtioneuvoston kanslian menettelyä. Valtioneuvoston kanslia ei ole kantelun vireilletulopäivään mennessä käsitellyt kantelijan palkkasaatavaa koskevaa asiaa, jonka hallinto-oikeus on 15.6.2018 tekemällään päätöksellä palauttanut valtioneuvoston kansliaan uudelleen käsiteltäväksi. Valtioneuvoston kanslia ei ole myöskään vastannut kantelijan asiaa koskeviin tiedusteluihin.

SELVITYS

Valtioneuvoston kanslia on antanut 24.9.2020 päivätyn selvityksensä liitteineen, josta lähetetään jäljennös kantelijalle ohessa.

HANKITUT TIEDOT

Oikeuskanslerinvirastoon on pyydetty hallinto-oikeuden 15.6.2018 tekemä päätös kantelijan asiassa.

RATKAISU

Tapahtumatiedot

Kantelija on valtioneuvoston kanslian entinen virkamies, jonka virkasuhde on lakannut 31.1.2015. Valtioneuvoston kanslia on 27.2.2015 tehnyt päätöksen, jolla se on oikaissut kantelijan palkkaa -2 239,41 euroa. Kantelija on valittanut päätöksestä hallinto-oikeuteen, joka on 15.6.2018 tekemällään päätöksellä kumonnut valtioneuvoston kanslian päätöksen ja palauttanut asian uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeus on todennut päätöksessään muun muassa, että

”valtioneuvoston kanslian on tullut huolehtia, että valittajalle annetaan hänen virkasuhteestaan johtuvat edut... valittajalla on ollut oikeus saada eläkkeen ja hänelle maksetun sairausajan palkan välinen erotus hyväkseen. Valtioneuvoston kanslialla ei ole ollut oikeutta kuitata valittajalle maksettua palkkaa tältä osin.”

Kun valtioneuvoston kanslia ei ollut ryhtynyt asiassa hallinto-oikeuden edellyttämiin toimiin, kantelija on kertonut ottaneensa elokuun 2019 ja tammikuun 2020 välisenä aikana useita kertoja puhelimitse yhteyttä valtioneuvoston kanslian virkamiehiin tiedustellakseen asiansa käsittelyn vaihetta saamatta tiedusteluihinsa vastausta.

Valtioneuvoston kanslia on lopulta 14.9.2020 tekemällään päätöksellä päättänyt maksaa kantelijalle hallinto-oikeuden vahvistaman palkkasaatavan laillisine viivästyskorkeineen. Valtioneuvoston kanslia on päätöksen saatteessa pahoitellut asian käsittelyn viivästymistä ja kertonut, että viivästys on perustunut inhimilliseen virheeseen ja väärinkäsitykseen.

Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan hallintoasia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Hallintolakia koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp) mukaan hyvään hallintoon on katsottu kuuluvan, että asiat tulee käsitellä asian laatu ja siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa. Viranomaisen on järjestettävä menettelytapansa niin, että asian sujuva ja ripeä käsittely on mahdollista. Käsittelyaika ei saa olla pidempi kuin riittävän huolellinen ja asianmukainen käsittely kohtuudella edellyttää asian erityispiirteet huomioon ottaen (ks. tarkemmin esim. Olli Mäenpää: Hallinto-oikeus. Helsinki 2018, s. 381).

Arviointi

Hallinto-oikeus on 15.6.2018 tekemällään päätöksellä palauttanut kantelijan asian valtioneuvoston kansliaan uudelleen käsiteltäväksi. Valtioneuvoston kanslia on tehnyt kantelijan asiassa päätöksen 14.9.2020 eli yli kaksi vuotta myöhemmin ja vasta sen jälkeen, kun apulaisoikeuskansleri on pyytänyt valtioneuvoston kanslialta asiassa selvitystä.

Valtioneuvoston kanslia toteaa selvityksessään, että hallinto-oikeuden päätöksen toimeenpano on jäänyt kesken, koska on syntynyt virheellinen käsitys siitä, että maksu olisi pantu toimeen ja suoritettu asianmukaisesti. Selvityksen mukaan kanslian olisi tullut käsitellä kantelijan asia ilman aiheutunutta viivästystä.

Selvityksessä ei ole tullut esiin syitä, joiden perusteella yli kahden vuoden pituista käsittelyaikaa voitaisiin pitää hyväksyttävänä. Kantelijan asiaa ei ole käsitelty perustuslain, valtion virkamieslain ja hallintolain säännösten edellyttämästi ilman aiheetonta viivytystä. Asian käsittelyaika on ollut kantelijan kannalta kohtuuttoman pitkä.

Käytettävissä olevan aineiston perusteella ei voi varmasti todeta, onko kantelija ottanut elokuun 2019 ja tammikuun 2020 välisenä aikana useita kertoja puhelimitse yhteyttä valtioneuvoston kanslian virkamiehiin tiedustellakseen asiansa käsittelyn vaihetta saamatta tiedusteluihinsa vastausta. Selvityksessä kuitenkin todetaan kantelijan epäilemättä näin tehneen, olkoonkin, että asiaa ei ole mahdollista ajallisesti todentaa valtioneuvoston kanslian kirjaamosta.

Pidän selvityksessä todettu huomioon ottaen kantelijan kertomaa uskottavana ja katson, että valtioneuvoston kanslia on jättäessään vastaamatta kantelijan yhteydenottoihin laiminlyönyt noudattaa tiedusteluihin vastaamisessa hallintolain mukaisia velvoitteitaan.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Valtioneuvoston kanslia on selvityksessään kertonut pyrkivänsä tehostamaan asian- ja dokumentinhallintajärjestelmänsä kehitystyössä toimenpiteitä, joilla varmistettaisiin aukottomammin asioiden käsittelyn saattaminen loppuun ja niiden valmistelun seuranta.

Kanslia on niin ikään kertonut kiinnittävänsä virkamiestensä huomiota hyvän hallinnon periaatteisiin, jotta kansalaisten oikeusturva taataan ja estetään parhaalla mahdollisella tavalla inhimillisten virheiden ja väärinymmärrysten toistuminen.

Pyydän kansliaa ilmoittamaan näistä toimenpiteistään minulle viimeistään 30.4.2021.

Kiinnitän valtioneuvoston kanslian huomiota asian viivytyksetöntä käsittelyä ja tiedusteluihin vastaamista koskevien velvollisuuksien noudattamiseen.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Taru Kuosmanen